

Ellen hindab eestiaegset kasvatust

"Terve mu keha on nüüd õne täis — juuksekarvast varbaotsani," kinnitab Ellen Aan naeratades lastele, kes just hetk tagasi ta ümber laulsid ja tantsisid. Tallinna 8. lastepäevakodu tähistas nii oma endise juhataja Ellen Aani 75. juubelit.

Ellen Aan on lapsi kasvatanud ühtekokku 43 aastat — 17 aastat lastekodu ja ülejäänud aja Tallinna 8. lastepäevakodu juhatajana. Ta leiab, et inimesed, kes lapsi kasvatavad, peavad olema südamlikud ja oskama põnides headust arendada.

Ei mõista ebaviisakust

Headust ja armastust saab Ellen Aani meelest lapse hinge "istutada" looduse kaudu. Kui laps õpib hindama ja hoidma looduse ilu, suudab ta hoida ka kaaslasti. Endine lasteaiajuhataja peab peale õppetunni oluliseks ka vahetundi. "Teadmisi omandab laps tunnis, kuid headust vahetunnis teiste lastega mängides. Vabal ajal on lapse käitumist kergem mõjutada ja suunata," on ta kindel. Seetõttu ei tohiks õpetaja või kasvataja töö lõppeda tunni andmisega, vaid peab jätkuma ka vahetunnis.

Ellen Aan, kes on lastega töötanud nii eesti kui ka nõukogude ajal, ütleb, et tänapäeva noorte käitumine on muutunud ebaviisakamaks. "Sõitsin üks päev bussis. Peale tuli kamp lärmakaid noori. Tegin neile märkuse, et olge pisut vaiksemad. Nad ütlesid mulle selle peale, et mis sa, vanaeit, seletad, vaata, et sa vastu vahitimist ei saa," räägib ta muiates.

Ellen Aan leiab, et noorte ebaviisakuses ja tooruses on paljuski süüdi "kohutavad" filmid, mida noored vaadata armastavad ja mis vaid vägivalda õpetavad. Oma osa mängib tema hinnangul ka vanemate hõivatus tööga. "Vanemaid ei jää töö tõttu laste jaoks enam peaaegu üldse aega," tõdeb endine lasteaiajuhataja.

Ennast konservatiiviks nimetav Ellen Aan on üles kasvanud Eesti ajal, mil õpetajad olid koolis suureks autoriteediks — nende sõna kuulmine ja koolikorrale allumine oli iseenesest mõistetav. "Viisakus- ja käitumisreeglite õpetus käis kõikide õppeainete sekka," kinnitab ta.

Lastekodudes peab Ellen Aan heaks juba pikemat aega kehtinud süsteemi, mis lubab lapsel terve aja kas-

vada ühes lastekodus. "Kui mina lastekodus töötasin, tuli teatud vanuses lapsed teise lastekodusse viia. Mäletan, kuidas saatsin ära ühe poisi, kelle vend kasvas samas lastekodus. Kui kohale jõudsimme, oli ta rahulik. Kui ma aga ära hakkasin tulema, puhkes ta nutma ja karjus: "Ema, ema, ära jäta mind maha!" Terve bussitais rahvast vaatas mind ja mõtles, et mis ema see küll selline on ...," meenutab ta.

Ema üritas last röövida

"Lastekodus töötades andis mulle jõudu reedene vannipäev. Kui lapsed pärast vanniskäiku magasid puhtalt puhastes voodites, kõhud täis, tundsin, et pean nendega jääma," lausub endine lastekodujuhataja.

Suuri vingerpusse ei ole lapsed Ellen Aanile mänginud. Küll tahtis aga üks ema väikest krutskit visata. "Emalt olid vanemaõigused ära võetud, sest ta peksis last ja oli ühe joomingu käigus tal silma peast välja torganud. Purjus emale tuli mõte laps lastekodust madruste abiga ära röövida, aga me suutsime neid takistada," meenutab ta.

Tänulik abordikeelu tühistamisele

Lasteaiakasvataja sai Ellen Aanist tänu abordikeelu tühistamisele. "Enne kuuekümnendaid, kui abort oli keelatud, sündis väga palju vallaslapsi — enamik neist toodi lastekodudesse. Abordivabadus tõi kaasa järsu vallaslaste arvu vähenemise ja väga paljud lastekodud suleti," jutustab ta.

Tagantjärele leiab Ellen Aan, et lasteaias- ja lastekodujuhataja amet on täiesti erinevad. "Lasteaialapsed tundusid nii vaiksed ja kuulekad. Nad olid hoopis teistsuguse kasvatusena," lausub ta.

Inimestes ausust hindav Ellen Aan armastab vestelda huvitavate inimestega. Talle meeldivad sisukad inimesed, kes viitsivad oma vaimu arendada ja süveneda ka teise sisemaailma.

Lastega saab Ellen Aan tegeleda ka pensionipõlves, sest tema pojalt ja tütrelt on mõlemal üks laps. Samuti on ta Eesti Lastekaitse Liidu asutajaliikmena jäänud siiani organisatsiooni eestseisusesse.

MARIKA RAISKI

EPL 1996, 27. III



Ellen Aan on rohkem kui nelikümmend aastat laste keskel olnud.

RAIGO PAJULA